

Motion till riksdagen 2024/25:3213

av Märta Stenevi m.fl. (MP)

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt förslaget i tabell A i motionen.

Motivering

Tabell A Anslagsförslag för 2025 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Barnbidrag	32 048 147	5 380 000
1:2 Föräldraförsäkring	50 765 281	482 000
1:3 Underhållsstöd	2 753 953	100 000
1:4 Adoptionsbidrag	14 784	±0
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 123 300	±0
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	6 637 908	±0
1:7 Pensionsrätt för barnår	7 747 900	±0
1:8 Bostadsbidrag	3 440 176	1 232 000
99:1 Flyttpeng vid våld	±0	100 000
Summa	104 531 449	7 294 000

Sammanfattning

Starka skyddsnet är en förutsättning för att alla ska kunna vara trygga och ingen lämnas utanför. Jämställdhetsperspektivet och barns rätt till alla sina föräldrar och andra närstående vuxna måste fokuseras starkare.

Miljöpartiet anser att inte ett enda barn ska växa upp i fattigdom. Tyvärr är vi långt därifrån i dag och det är alltid barn som kommer i kläm när socialförsäkringssystemet snävas in. Det som regeringen återkommande aviserar oroar i hög grad.

Miljöpartiet har länge drivit på för en förändring av föräldraförsäkringen. Sakta stiger antalet uttagna dagar bland män. Det går åt rätt håll men för långsamt. För barn, för fäder, för mödrar, för jämställdheten och hela samhället skulle ett mer jämställt föräldraskap betyda mycket. Miljöpartiet anser att en tredjedel av dagarna ska reserveras för respektive förälder, dvs. ej vara överlåtningsbara. I dagsläget är det bara tre månader som är reserverade för respektive förälder, när de är två.

Vi är djupt oroade över Tidöavtalet och vad det kommer att innebära för familjer och barn i Sverige. I stället för att utreda hur barnfamiljer ska bli fattigare och göra så att misstron ökar måste socialförsäkringen stärkas. I synnerhet barn till utlandsfödda föräldrar riskerar att få det mycket sämre med regeringens politik. Miljöpartiet vill att en kriskommission ska tillsättas för att ta fram effektiva förslag mot barnfattigdom. Det är mer angeläget än någonsin. Det är oerhört angeläget att ge alla ukrainska flyktingar med tillfälligt skydd bosättningsbaserade förmåner, något annat är orimligt.

Socialförsäkringens utformning utgör vårt gemensamma skyddsnet och förebygger problem både för enskilda och på samhällsnivå. Stöd ska ges till de som behöver och bidrag behöver inflationssäkras.

Anslag 1:1 Barnbidrag

Höj och värdesäkra barnbidraget

Miljöpartiet anser att barnbidraget både behöver återställas till det värde det hade 2021 och inflationssäkras. Enligt vårt förslag höjs därmed barnbidraget med 230 kronor i månaden under 2025. Det innebär att en familj med tre barn får nästan 700 kronor extra i månaden. Med den här höjningen höjer vi barnbidragets reala värde till samma nivå som det hade innan kostnadskrisen. Denna höjning gynnar många familjer som har små ekonomiska marginaler. Som jämförelse är höjningen större än den genomsnittliga skattesänkningen på cirka 160 kronor per månad för de som berörs av jobbskatteavdraget.

Anslag 1:2 Föräldraförsäkring

Inför graviditetspenning

I betänkandet "Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida" (SOU 2023:23) föreslås att en graviditetspenning ska införas. Situationen ser väldigt olika ut i dagsläget

för kvinnor som behöver bli sjukskrivna under slutet av sin graviditet, och att införa en graviditetspenning skulle bli en klar förbättring från dagens regelverk. Utredningen har finansierat förslagen med ett slopande av flerbarnstillägget för andra barnet, vilket vi inte tycker är en bra idé. Däremot vill vi införa en graviditetspenning i övrigt på det sätt som utredningen föreslår. Kostnaden är beräknad till 434 mk för 2025, baserat på ett införande 1 juli 2025. För 2026 avsätts 847 mk och för 2027 avsätts 849 mk.

Anslag 1:3 Underhållsstöd

Inflationssäkra underhållsstödet

Miljöpartiet anser att underhållsstödet behöver indexeras på ett sådant sätt att det inflationssäkras och skrivs upp i takt med inflationen, och konstruktionen behöver bli permanent. Regeringen bör återkomma med ett förslag på hur detta ska ske. Vi vill dock redan nu höja nivån för de kommande åren enligt den nu beräknade inflationen. Vi avsätter i detta syfte 100 mk per år för år 2025, 2026 och 2027.

Anslag 1:8 Bostadsbidrag

Permanent höjningen av bostadsbidraget

Bostadsbidraget för barnfamiljer är ett behovsprövat stöd som riktar sig till barnfamiljer med små ekonomiska marginaler. Sedan mitten av 2023 har bostadsbidraget varit höjt med 40 procent av det ordinarie beloppet. Regeringen och SD föreslår nu en sänkning till 25 procent av det ordinarie beloppet under första halvåret 2025 för att därefter återgå till det ordinarie beloppet. Miljöpartiet anser att bostadsbidraget inte ska sänkas med upp till 2 100 kronor i månaden. Höjningen på 40 procent bör permanentas. Vi anser att bostadsbidraget ska räknas upp enligt KPI och permanentas på den högre nivån som varit tillfällig. Vi avsätter 1 200 mkr för 2025, 1 700 för 2026 och 1 800 mkr för 2027.

Bosättningsbaserade förmåner till ukrainska flyktingar med tillfälligt skydd

I somras enades Europeiska unionens råd om att förlänga massflyktsdirektivet till den 4 mars 2026. Detta är ett mycket efterlängtat besked som innebär att de personer som haft tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet i minst två år nu kan folkbokföra sig och därmed omfattas av socialförsäkringssystemet och få samma rättigheter och skyldigheter som andra folkbokförda. EU:s besked sammanföll dock med regeringens proposition 2023:24:151 Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd. Regeringens förslag innebär att personer som haft tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet i minst ett år får folkbokföra sig men undantas från bosättningsbaserade förmåner. Denna grupp ukrainare kommer därmed inte ha möjlighet att ges till exempel

barnbidrag, föräldrapenning och bostadsbidrag. I vår partimotion 2024/25:3220 redogör vi för övriga stöd som t.ex. äldreomsorgsstöd, assistansersättning och studiestöd som bör omfattas för kommande år. Med andra ord ges flyktingar från Ukraina olika förmåner och rättigheter beroende på om de folkbokförs enligt den ”nya lagen” eller om de redan har folkbokförts. Miljöpartiet är mycket kritiskt till regeringens orättvisa reglering. Vi vill att alla ukrainare ges möjlighet att få bosättningsbaserade förmåner.

Riksdagens utredningstjänst har enligt en grov beräkning uppskattat kostnaden för förslaget till omkring 160 miljoner kronor 2025 och 250 miljoner kronor för 2026 och 2027 (RUT 2024:894). Beräkningen är baserad på den grupp som inte har rätt till bosättningsbaserade förmåner vilket omfattar omkring 11 200 personer, vuxna och barn. Den största utgiftsposten när det gäller förmånerna beräknas enligt utredningstjänsten vara utgifter för barnbidrag, följt av föräldrapenning och bostadsbidrag. Hur stor andel som beräknas gå till andra förmåner såsom äldreomsorgsstöd, studiestöd och assistansersättning för att därmed belasta andra anslag har inte kunnat beräknas. Vi avsätter av dessa skäl de föreslagna beloppen i sin helhet inom utgiftsområde 12. Vi tillför för detta ändamål 160 miljoner kronor 2025, 250 miljoner kronor för 2026 och 2027 till utgiftsområde 12.

För 2025 avsätter vi 80 miljoner kronor till anslaget 1:1 Barnbidrag, 48 miljoner kronor till anslaget 1:2 Föräldraförsäkring och 32 miljoner kronor till anslaget 1:8 Bostadsbidrag.

Nytt anslag 99:1 Flyttpeng vid våld

Personer som försöker lämna en våldsamt relation eller hedersrelaterad kontext, eller bor på skyddade boenden, kan ofta ha en mycket ansträngd ekonomisk situation. Vi vill införa ett nytt stöd, en särskild ”flyttpeng”, i socialförsäkringssystemet för att inte brottsoffer ska behöva drabbas ekonomiskt när till exempel sekretessen brustit eller återkommande flyttar krävs på grund av skyddade personuppgifter. Förutom de uppenbara inkomstbortfall som följer av att tvingas bryta upp från sitt hem, sitt arbete och sin omgivning så drabbas många våldsutsatta kvinnor av stora kostnader när uppgifter röjs och de tvingas lämna bostaden med mycket kort varsel. Vi menar att staten måste hjälpa familjer som redan är i en mycket utsatt situation så att de inte också ska gå på knäna ekonomiskt. För detta ändamål avsätter vi 100 miljoner kronor 2025.

Märta Stenevi (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Leila Ali Elmi (MP)